

Code No. 609

CLASS :9th (Ninth)

Series : 9-M/2018

ਰੋਲ ਨੰ.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

ਪੰਜਾਬੀ

PUNJABI

(Only for Fresh/School Candidates)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

[ਕੁਲ ਅੰਕ: 80]

- ਕ੍ਰਿਪਆਜਾਂਚਕਰਲਓਕਿਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਵਿੱਚਛੱਪੇ ਪੰਨਿਆ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 7 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13 ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਵਿੱਚਸਭਤੋਂ ਉੱਪਰਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕੋਡ ਨੰ. ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ਲਿਖਨ।
- ਕ੍ਰਿਪਆਪ੍ਰਸ਼ਨਦਾਉਤਰਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਤੋਂਪਹਿਲਾਂਪ੍ਰਸ਼ਨਦਾਕ੍ਰਮਾਂਕਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖੋ।
- ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾਵਿੱਚ ਖਾਲੀਪੰਨਾ/ਪੰਨੇਨਾਛੱਡੋ।
- ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾਕੋਈਹੋਰਸ਼ੀਟਨਹੀਂਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੀਲਿਖੋ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤਰ ਨਾਕੱਟੋ।
- ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਪਣਾਰੋਲਨੰ.ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ।
- ਕ੍ਰਿਪਆਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂਪਹਿਲਾਂਇਹ ਵੇਖ ਲੋ ਕਿਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦਇਸ ਸੰਬੰਧਵਿਚਕੋਈਵੀਦਾਅਵਾਨਹੀਂਮੰਨਿਆਜਾਏਗਾ।

609

P. T. O.

ਨੋਟ : (ਹਿਦਾਇਤਾਉਹੀਲਈਆਂਜਾਣ ਜੋ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚਦਿੱਤੀਆਂਹੋਈਆਂਹਨ)

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਭਾਗ- ਓ

1. (ਓ) 'ਪਰ' ਅਗੇਤਰ ਤੋਂਇਕਸ਼ਬਦਬਣਾਓ। 1
 (ਅ) 'ਪੰਡਤਾਣੀ' ਸ਼ਬਦਦਾਪਿਛੇਤਰਅਲੱਗਕਰੋ। 1
 (ੲ) ਲਿੰਗਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਲਿਖੋ। 2
2. (ਓ) 'ਮਖੌਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਸਮਾਨਾਰਥਕਸ਼ਬਦਲਿਖੋ। 1
 (ਅ) 'ਅਜ਼ਾਦੀ' ਸ਼ਬਦਦਾਵਿਪਰੀਤਸ਼ਬਦਲਿਖੋ। 1
 (ੲ) 'ਡੰਗ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਵਾਕਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂਬਣਾਉਕਿਦੋਹਾਂਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਅਰਥਹੋਣ। 2
3. ਹੇਠਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਚਨਬਦਲੋ : 1 + 1 + 1
 ਕੁੜੀ, ਸੂਚਨਾ, ਕੱਪੜਾ
4. ਹੇਠਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਅਤੇ ਅਖਾਣਾਂਵਿਚੋਂਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਦੀ ਵਾਕਾਂਵਿਚਵਰਤੋ ਕਰੋ : 3
 (i) ਪੱਤਾਪੱਤਾਛਾਨਣਾ

- (ii) ਵਾਸਤੇ ਘੱਤਣਾ
- (iii) ਆਪਕਾਜ, ਮਹਾਂਕਾਜ
- (iv) ਉਲਟੀਵਾੜ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਏ

5. 'ਮੋਹਨਤ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧਕਰਕੇ ਲਿਖੋ। 1

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨਨਾਲਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

ਕੁਦਰਤ,ਵਿਗਿਆਨ, ਸਮਾਜ, ਸਾਹਿਤ, ਸਕੂਲ ਤੇ ਸੰਗਤਗਿਆਨਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਗਹੁਨਾਲਵਾਚਿਆਂਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂਅਸੀਂ 'ਸਮਾਜ' ਚੌਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀਸਾਹਿਤਪੜ੍ਹਨਨਾਲਗਿਆਨਭੰਡਾਰਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕਾਂਮਨ ਦੇ ਬੰਦਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਅਨੁਭਵਕਰਾ ਕੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਚਾਰਵਿੱਚਪਹੁੰਚਾਦਿੰਦੀਆਂਹਨ।ਚੰਗੀ ਸੰਗਤਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਸਾਰਥਕਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾਕਰਦਿਆਂਅਸੀਂਸਿਆਣੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲਰਾਹੀਂਮਨੁੱਖਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (i) ਗਿਆਨਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? 2
- (ii) ਪੁਸਤਕਾਂ ਕੀ ਕਰਦੀਆਂਹਨ? 2
- (iii) ਮਨੁੱਖਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? 1

7. ਹੇਠਾਂਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂਵਿਚੋਂਕਿਸੇਇਕਵਿਸ਼ੇ'ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖੋ : 5

- (i) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰਜੀ
- (ii) ਵਧਰਹੀਆਬਾਦੀ
- (iii) ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ
- (iv) ਵਾਯੂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ

8. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਬਦਲਣਲਈ ਬੇਨਤੀਪੱਤਰਲਿਖੋ।

5

ਜਾਂ

ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀਜਾਂਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਗਰਮੀਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂਇੱਕਠੇ
ਬਤੀਤਕਰਨਲਈਇਕਚਿੱਠੀਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਅ

9. (ੳ) (i) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤਵਿਆਖਿਆਕਰੋ
: 5

ਹੋ ! ਅਜੇ ਸੰਭਾਲਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ,

ਕਰ ਸਫ਼ਲ ਉਡੰਦਾਜਾਂਵਦਾ।

ਇਹਠਹਿਰਣਜਾਂਚਨਾਜਾਣਦਾ,

ਲੰਘਾਗਿਆ ਨ ਮੁੜ ਕੇ ਆਵੰਦਾ।

ਜਾਂ

- (ii) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਜਦ ਵੀਰਲ ਕੇ ਝੂਮਣ

ਤੇਜ਼ ਵਗਣ ਜਦ ਵਾਵਾਂ

ਸਾਵੀਬੋਲੀ ਸਭ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ

ਦਿਲਕਰਦਾਲਿਖਜਾਵਾਂ

ਮੇਰਾਵੀਦਿਲਕਰਦਾ ਏ

ਰੁੱਖ ਦੀ ਜੂਨੇ ਆਵਾਂ।

(I) ਜਦੋਂ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਰੁੱਖ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ?

(II) ਸਭ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ?

(III) ਕਵੀ ਦਾ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜੂਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨੂੰ ਦਿਲਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

(IV) ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵਿਤਾ 'ਚੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ?

(V) ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਕਵੀ ਦਾਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(ਅ) ਕਵੀ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਲਿਖੋ। 3

(ਬ) ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਗੁਣ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ? 1

(ਸ) ਬਿਰਹਾਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1

10. (ੳ) ਗੱਪਬਾਜ਼ ਨੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਗੱਪ ਮਾਰੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਘੜੀ ? 3

- (ਅ) ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? 3
- (ੲ) ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰਗਰੀਬ ਹੋਣਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ? 2
- (ਸ) 'ਗੁੱਟ ਦਾ ਪੀਰ ਸਰਦਾਰ' ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ? 1
- (ਹ) ਬੁਲੇਟ ਟਰੇਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ? 1
- 11.** (ੳ) ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ। 3
- (ਅ) 'ਦੁੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ' ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? 3
- (ੲ) ਸੱਦਾ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਸੀ? 2
- (ਸ) 'ਸਤੀਆ ਸੇਈ' ਕਹਾਣੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ? 1
- (ਹ) ਲੇਖਿਕਾ ਕਲਪਨਾ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1
- 12.** (ੳ) ਕਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰੋ। 5
- ਜਾਂ**
- ਕਰਤਾਰਾ ਕੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- (ਅ) ਪਾਲਾਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ? 3
- (ੲ) ਸੇਠ ਦੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ। 1
- (ਸ) 'ਕਿਰਤਦਾ ਸਤਿਕਾਰ' ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ? 1
- 13.** (ੳ) ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉ। 3
- (ਅ) ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਲਟੀ-ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ? 3

(7)

609

- (ੲ) ਪਰਿਵਾਰਕਮਾਹੌਲਦਾ ਸਾਹਮਣਾਕਲਪਨਾ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂਕੀਤਾ? 2
- (ਸ) ਮਦਨਲਾਲਵੀਗਰਾਦਾਜਨਮਕਦੋਹੋਇਆ? 1
- (ਹ) ਮਦਨਲਾਲਵੀਗਰਾ ਨੇ ਕਿਸ ਦਾਕਤਲਕੀਤਾ? 1

609

P. T. O.